

2023-11-16 Nr. NV-2848

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1509; TAIS-23-13499(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Išstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-12-31	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybė s programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

2023 m. gegužės 25 d. buvo priimtas Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1985 (toliau – Įstatymas), įsigaliosiantis 2024 m. sausio 1 d. Rengiant Įstatymą buvo identifikuota, kad kvalifikacijos kėlimo ir mokymosi organizavime ir įgyvendinime trūksta sistemiškumo, mokymosi nauda dažnai (ne)vertinama formaliai, kvalifikacijos tobulinimo institutas praktikoje vertinamas tik individualiu, geriausiu atveju – instituciniu lygmeniu, bet centralizuotai (valstybės tarnybos lygmeniu) to pasigesta. Centralizuotas valstybės tarnybos kompetencijų ugdymas užtikrintų vienodą požiūrį į svarbiausias valstybės tarnautojo kompetencijas ir jų ugdymą, vienodą kvalifikacijos ir gebėjimų ugdymo pasiekiamumą ir ugdymo lygį, ugdymo kokybės standartą.

Projekto rengimą sąlygojo:

- Įstatymo nuostata, kad vadovų kompetencijų ugdymą Vyriausybės nustatyta tvarka centralizuotai organizuoja Vyriausybės įgaliota įstaiga (Viešojo valdymo agentūra);
- Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ (toliau – RRF), priimto 2021 m. liepos 28 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano patvirtinimo, 6 komponento (Veiksmingas viešasis sektorius ir prielaidos atsitiesti po pandemijos) viena iš priemonių – viešojo sektoriaus darbuotojų kompetencijų ugdymas;
- Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, priemonė - parengti ir priimti Vyriausybės nutarimą dėl ilgalaikio viešojo sektoriaus darbuotojų bei vadovų rengimo ir kompetencijų ugdymo strateginių gairių ir jų įgyvendinimo plano (9.3.9 priemonė).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektu siūlomas iš esmės naujas reglamentavimas, kurio taikymas apimtų visus asmenis, einančius pareigas valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje (valstybės pareigūnams, statutiniams valstybės tarnautojams, žvalgybos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, būtų taikoma tiek, kiek jų kvalifikacijos tobulinimo nereglementuoja kiti teisės aktai). Siūloma patvirtinti:

- viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarką:
 - ✓ nustato kvalifikacijos tobulinimo būdą (kvalifikacijos tobulinimas gali būti organizuojamas centralizuotais ir decentralizuotai) ir metodus (savišvieta, mokymasis veikloje, mokymasis iš kitų asmenų, neformalusis švietimas);
 - ✓ centralizuotą kvalifikacijos tobulinimą pagal prioritetus (organizuoja Viešojo valdymo agentūra valstybės biudžeto ir (ar) kitomis lėšomis, programas ir programų modulius tvirtina Viešojo valdymo agentūros direktorius, iki einamųjų metų pabaigos iš įstaigų surenkama informacija apie centralizuoto darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikį ir iki kitų metų kovo 31 d. sudaromas centralizuoto kvalifikacijos tobulinimo planas);
 - ✓ aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymą (centralizuotai organizuoja Viešojo valdymo agentūra valstybės biudžeto ir (ar) kitomis lėšomis, vadovui ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo jo priėmimo (paskyrimo) į pareigas dienos sudaromas individualus kadencijos trukmės kompetencijų ugdymo

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

planas (suderinamas su vadovu), nustatoma pareiga vadovui, pirmą kartą priimtam (paskirtam) į aukštesniojo vadovo pareigas, išklausti įvadinio mokymo programą);

- ✓ nustatoma pareiga įstaigoms tvirtinti metinį darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo planą ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 31 d.;
- ✓ galimybė darbuotojui, priimtam, perkeltam ar grįžusiam į pareigas paskirti mentorių, gali būti sudarytas adaptacinis darbuotojo kvalifikacijos tobulinimo planas, skirtas atkurti prarastoms ar įgyti naujoms kompetencijoms, žinioms ir gebėjimams, reikalingiems darbuotojo funkcijoms atlikti;
- ✓ informavimo ir atrankos procedūros dėl kvalifikacijos tobulinimo tarptautinėse ar užsienio valstybių institucijose;
- ✓ pareiga įstaigoms kasmet iki kovo 1 d. Viešojo valdymo agentūrai per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą ar raštu pateikti Viešojo valdymo agentūros direktoriaus nustatytos formos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ataskaitą už praėjusius metus.
- viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus (lyderystės įgūdžių tobulinimas, finansinių-analitinių kompetencijų tobulinimas, skaitmeninių kompetencijų tobulinimas);
- Ilgalaike viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo strategiją (pateikiama aplinkos analizė, nustatoma, kad strategijos įgyvendinimą koordinuoja Vidaus reikalų ministerija, o įgyvendina Viešojo valdymo agentūra, prioritetinių kompetencijų tobulinimas finansuojamas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis, valstybės biudžeto ir kitomis lėšomis, Viešojo valdymo agentūra informaciją apie Strategijos įgyvendinimą Vyriausybei ir vidaus reikalų ministrui pateikia Viešojo sektoriaus ataskaitoje, pateikiamas strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir siekiamų jų reikšmių sąrašas).

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo nuostatos įsigalioja 2024 m. sausio 1 d., atitinkamai ir projekto nuostatomis siūlomas toks įsigaliojimas.

Projekto rengėjai nurodo, kad priimtas Vyriausybės nutarimas yra viena iš RRF rodiklio sudedamųjų dalių (kita rodiklio dalis – Viešojo valdymo agentūros patvirtinti viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo moduliai). Už jį yra būtina atsiskaityti Europos Komisijai iki 2023 m. gruodžio 31 d. Projektas apima viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarką, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir Ilgalaike viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo strategiją, nes toks siekiamo RRF rodiklio apibrėžimas yra nustatytas 2023 m. spalio 23 d. Europos Komisijos sprendime dėl RRF plano keitimo ir papildymo.

Projektui įgyvendinti iki 2026 m. II ketv. numatytos RRF lėšos sudaro 7 480,8 tūkst. eurų. Pasibaigus RRF finansavimui, nuo 2026 m. III ketv. bus ieškoma kitų finansinių šaltinių viešojo sektoriaus darbuotojų mokymams organizuoti ir (ar) pagal poreikį ir finansines šalies galimybes bus tikslinamas Viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašas.

Projekto įgyvendinimas nereikalauja papildomų valstybės biudžeto asignavimų.

Informacija apie Viešojo valdymo agentūros planuojamus veiksmus organizuojant centralizuotą aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymą, užtikrinant vertinimo kriterijų ir reikšmių (mokymų dalyvių skaičius) pasiekimą nepateikiama.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas teiktas derinti ministerijoms, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Finansų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos pateiktos pastabos įvertintos ir į pastabas iš esmės atsižvelgta. Į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą pastabą darbo tvarka taip pat atsižvelgta. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai pastabų per nurodytą terminą nepateikė (atsižvelgus į Teisingumo ministerijos pastabą, kad Projektas suinteresuotoms institucijoms turi būti teikiamas derinti ne 10, o 12 darbo dienų, pastabų iš suinteresuotų institucijų laukta daugiau nei 12 darbo dienų).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2023 m. lapkričio 14 d. pateikė pastabas ir pasiūlymus, taip pat susijusias su Projekto taikymo subjektų ratu, t. y. viešojo sektoriaus darbuotojai, kadangi Įstatymas numato valstybės tarnautojų ir aukštesniųjų vadovų kvalifikacijos tobulinimą.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektu siūlomas naujas reglamentavimas, tačiau lydraštyje nėra pateikiama informacija, paaiškinimai ir argumentai dėl siūlomų nuostatų tikslingumo, naudos ir, kokio rezultato tikimasi (pavyzdžiui, siūlomi tvirtinti kvalifikacijos tobulinimo prioritetai: lyderystės įgūdžiai, finansinės-analitinės kompetencijos, skaitmeninės kompetencijos, koks

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

planuojamas jų turinys ir pan.).

Taip pat siūlome įvertinti šiuos aspektus:

1. svarstyti, ar 6 mėnesiai aukštesniojo vadovo individualaus kadencijos trukmės kompetencijų ugdymo planui sudaryti yra ne per ilgas terminas (didžioji dalis kompetencijų įvertinamos konkurso metu, kita dalis kompetencijų atsiskleidžia vadovavimo įstaigai veikloje);
2. siekiant mažinti įstaigų administracinę naštą ir pridėtinės vertės nesukuriančių ataskaitų skaičių, svarstyti, ar tikslingas Projekto 28 p. numatytos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ataskaitos už praėjusius metus teikimas per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą ar raštu (naudos institucijoms ar Viešojo valdymo agentūrai aspektas);
3. Projekto 2 priede pateikiama Ilgalaikė viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo strategija svarstyti keliais aspektais: jos patvirtinimas Vyriausybės nutarimu prieštarautų planavimo dokumentų logikai, įtvirtintai Strateginio valdymo įstatyme, todėl prašome minėtą strategiją pervadinti į “**strategines gaires**” taip, kaip ir numatyta RRF. Tikslintinas / peržiūrėtinas jos turinys, pavyzdžiui, aplinkos analizės dalis, kadangi pasigendama duomenų apie iki šiol veikusį decentralizuotą valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimą, įrodančių jo nepasiteisinusį veikimą, o iš esmės remiamasi tarptautiniu tyrimu, kurio rezultatai buvo paskelbti 2019 metais. Neatskleistas poreikis ir tikslas informaciją apie šios strategijos įgyvendinimą teikti viešojo sektoriaus ataskaitoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad nepateikta informacija apie Projekto derinimą su Viešojo valdymo agentūra, kuriai Projektu siūlomos nustatyti naujos funkcijos, taip pat, kuri šiuo metu jau vykdo projektus, susijusius su valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymu.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Balčiūnaitytė

Viešojo valdymo grupė, patarėja